

Dôležité dátumy pri zavedení eura

Jar 2008 – Splnenie maastrichtských kritérií

Slovenská republika bude môcť zaviesť euro, až keď splní tieto kritériá.

Splnenie maastrichtských kritérií posúdi Európska komisia a Európska centrálna banka, Komisia dá tiež návrh Rade EÚ na prijatie Slovenska do eurozóny.

Leto 2008 – Rozhodnutie Rady EÚ o prijatí Slovenska do eurozóny a o konverznom kurze

Konverzný kurz bude platiť až od 1. januára 2009 a nebude ho možné zmeniť.

30 dní po určení konverzného kurzu – Začiatok duálneho zobrazovania cien

Obchodníci budú mať povinnosť uvádzať dvojité cenovky v korunách aj v eurách. V oboch menách budú uvedené tiež čisté príjmy na výplatných páskach, zostatky na výpisoch z účtov, či faktúry.

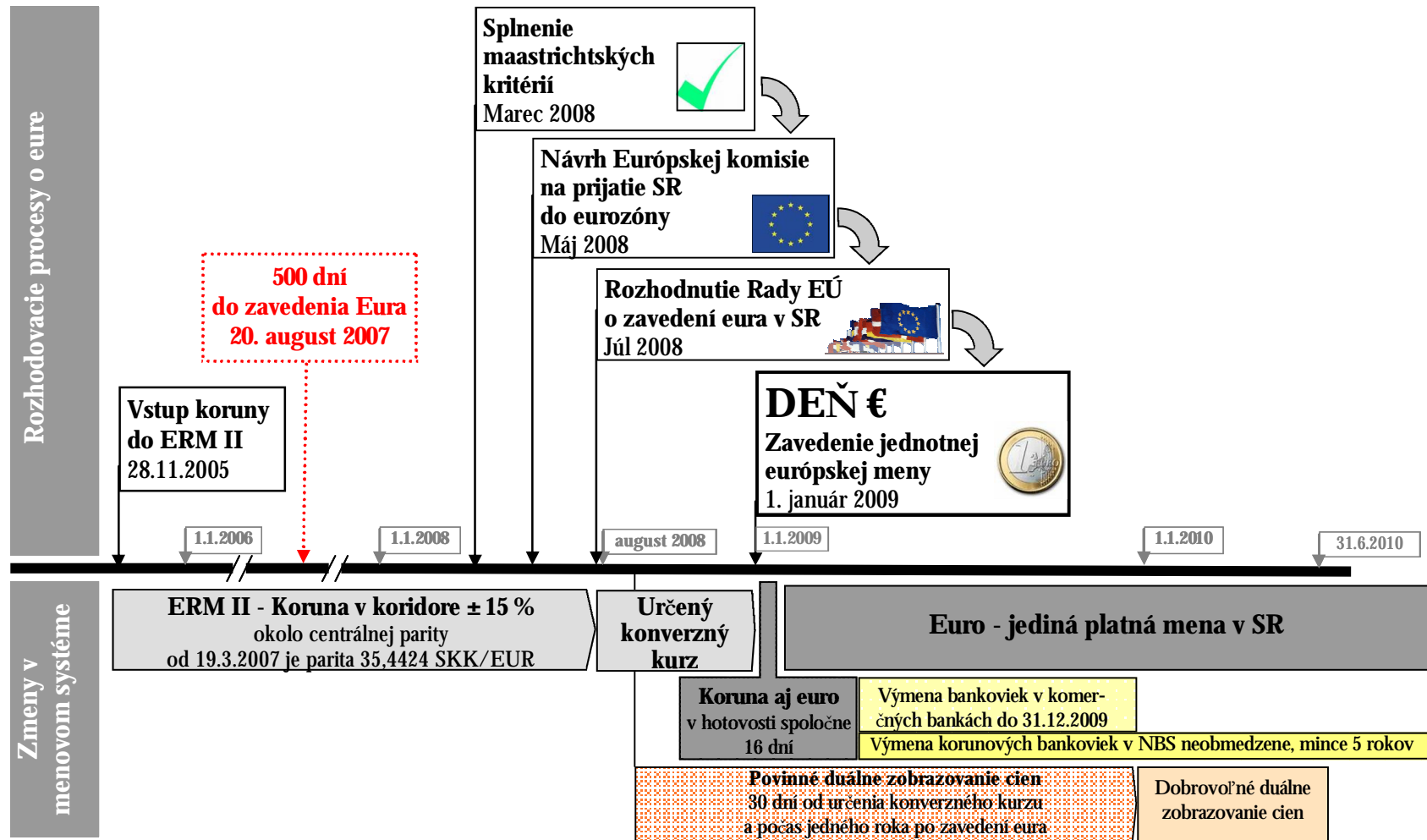
1. január 2009 – Zavedenie eura

Od tohto dátumu začne v Slovenskej republike platiť spoločná európska mena. Všetky korunové účty sa automaticky stanú eurovými. Až do 16. januára bude ešte možné platiť aj korunovými bankovkami a mincami, ale obchody budú naspäť vydávať v eurách. Od 17. januára bude možné platiť len v novej mene – v eurách.

31. december 2009 – Koniec povinného duálneho zobrazovania cien

Povinnosť uvádzať dvojité cenovky bude trvať približne 1,5 roka, do 31. decembra 2009. Od 1. januára 2010 do 30. júna 2010 odporúčame obchodom pokračovať v dvojitom zobrazovaní cien dobrovoľne.

Harmonogram prechodu na spoločnú menu

Zdroj: Národná banka Slovenska.

Čo nám prinesie euro?

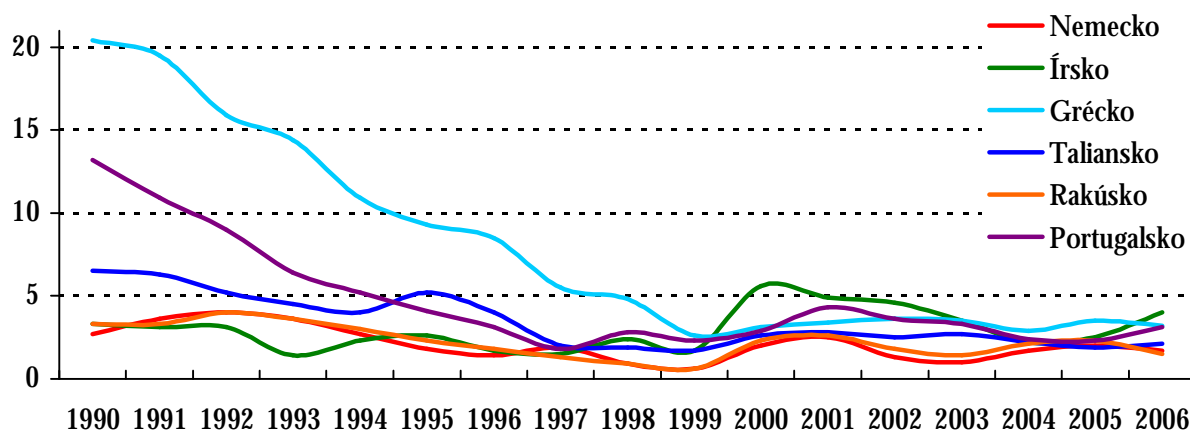
Používanie viacerých mien so sebou nesie vyššie náklady a sťažuje porovnávanie cien, dokonca aj na jednotnom trhu. Jednotná mena euro odstraňuje tieto nevýhody a prináša úžitok spotrebiteľom aj podnikom.

Spoločnú menu ocenia pravdepodobne najviac podniky, keďže zavedenie eura bude pre nich znamenať stabilné ekonomické prostredie pre podnikanie a obchodnú výmenu. Odpadnú im náklady na výmenu peňazí pri bezhotovostných platbách, odstráni sa kurzové riziko a budú môcť jednoduchšie porovnať ceny doma a v zahraničí.

Zavedenia eura sa pre občanov priamo prejaví vo forme ušetrených poplatkov za výmenu peňazí pri cestovaní do krajín eurozóny. Euro nám prinesie stabilnú a medzinárodne akceptovanú menu.

Z celkového pohľadu bude euro znamenať hospodársku stabilitu, ktorá sa prejaví v rýchlejšom ekonomickom raste. S tým bude spojený rast zamestnanosti a životnej úrovne. Vďaka spoločnej európskej menovej politike môžeme očakávať tiež zníženie reálnych úrokov na spotrebné úvery a hypotéky.

Zníženie dlhodobých úrokových sadziieb vo vybraných krajinách eurozóny (v %)

Zdroj: Európska komisia.

Ako si vymeníme peniaze?

Slovenské koruny si za eurá budeme môcť vymeniť nasledovnými spôsobmi:

Bankomaty budú od 1. januára 2009 vydávať iba eurá.

V obchodoch bude možné od 1. do 16. januára 2009 platiť v hotovosti korunami aj eurami a obchodníci budú vydávať iba v eurách.

Banky budú vymieňať bezplatne mince do 30. júna 2009 (pol roka) a bankovky do 31. decembra 2009 (celý rok). Bezplatnú výmenu môžu banky obmedziť počtom kusov bankoviek alebo mincí pri jednej výmene, limit však nesmie byť nižší ako 50 kusov.

Národná banka Slovenska bude bezplatne vymieňať mince do 31. decembra 2013 (5 rokov) a bankovky neobmedzene.

Účty v slovenských korunách sa k 1. januáru 2009 automaticky pretransformujú na eurá.

Prebytočnú hotovosť v slovenských korunách odporúčame občanom do konca roka 2008 uložiť do bánk, kde sa prevedú na eurá automaticky a bezplatne. Zvyšnú hotovosť v korunách je najlepšie minúť počas duálneho obehu od 1. do 16. januára 2009. Na obdobie duálneho obehu sa odporúča ponechať si bankovky podľa možnosti najmä v nízkych nominálnych hodnotách, aby pri platení nevznikali pokladníkom problémy s vydávaním väčších súm v eurách.

Európska mena a slovenské strany eurových mincí

Európsku menu tvorí sedem bankoviek a osem mincí. Bankovky sú pre všetky krajiny eurozóny rovnaké. Jednotlivé bankovky nesú motívy historických architektonických slohov, pričom na lícnych stranách sú vyobrazené okná a dvere ako symbol otvorenosti a na rubových stranách sú mosty ako symbol spolupráce a komunikácie.

Eurové mince majú jednu stranu spoločnú – s označením nominálnej hodnoty a vyobrazením mapy Európy – a druhú stranu národnú – s vlastnými motívmi štátov, v ktorých sa platí eurom. Eurové mince vydané v ktorejkoľvek krajine eurozóny sú platné vo všetkých ostatných krajinách, kde sa euro používa. Aj slovenské eurové mince budú platiť v celej eurozóne, tak ako eurové mince so symbolmi iných krajín budú platiť na Slovensku.

V decembri 2005 rozhodla Národná banka Slovenska o výtvarných návrhoch na národnú stranu slovenských eurových mincí. Podkladom pre rozhodnutie bola verejná anonymná súťaž, v ktorej sa posudzovalo 658 návrhov a tiež verejná anketa, do ktorej bolo zaslaných viac než 140 tisíc hlasov.

Na slovenských eurových minciach budú vyobrazené nasledovné motívy: **Dvojkriž na trojvrší** na minciach v nominálnej hodnote 1 a 2 eurá, **Bratislavský hrad** na minciach v nominálnej hodnote 10, 20 a 50 centov, **Kriváň** na minciach v nominálnej hodnote 1, 2 a 5 centov.

Dvojkriž na trojvrší – štátny znak Slovenskej republiky. Pozadie tvorí reliéf štylizovaných skál, ktoré sú vyjadrením stálosti a pevnosti štátu. Autorom výtvarného návrhu je Ivan Řehák.

Bratislavský hrad je dominantou hlavného mesta Slovenska, národnou kultúrnou pamiatkou a jedným z najznámejších symbolov Bratislavy. Autori výtvarného návrhu sú Ján Černaj a Pavel Károly.

Tatranský štít Kriváň je späť s významnými historickými udalosťami slovenského národa. Je symbolom boja za národné uvedomenie. Autorom výtvarného návrhu je Drahomír Zobek.

Zvýšia sa po zavedení eura ceny?

Zavedenie eura nedáva žiadny dôvod na automatické zvýšenie cien. Naopak, euro znamená dlhodobú ekonomickú stabilitu. Z hľadiska cien znamená výmena meny prakticky len prepočet jednej meny na druhú podľa aritmetických pravidiel (s výnimkou pri platbách medzi štátom a občanom, kde sa bude zaokrúhľovať v prospech občana).

V 13 krajinách, ktoré zaviedli euro, sa dá zavedeniu spoločnej meny pripísať **zvýšenie cien o 0,1 % až 0,3 %**. Pritom priemerná inflácia v eurozóne v roku 2002, keď sa zaviedlo hotovostné euro, bola 2,2 % – menej ako rok predtým.

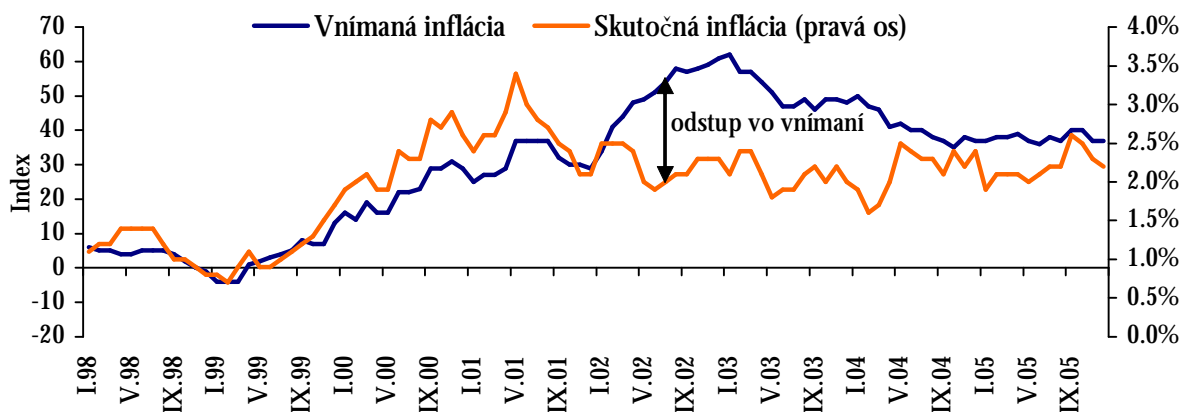
Hoci celková úroveň cien vzrástla po zavedení eura iba nepatrne, nastalo zvýšenie cien pri niektorých službách a drobných produktoch. Ceny zvýšili napríklad malé predajne, reštaurácie, kaviarne, autoopravovne či kaderníctva.

Keďže ide o položky, ktoré nakupujeme často, môže sa nám zdať, že je inflácia omnoho vyššia než v skutočnosti. Musíme teda odlišovať vnímanú (zdanlivú) infláciu od skutočnej inflácie.

Navyše je potrebné si uvedomiť, že rast cien nespôsobuje euro samotné, ale niektorí obchodníci a podnikatelia, ktorí využijú zavedenie eura na zvýšenie cien. Zabrániť takémuto správaniu môže najmä konkurencia ostatných obchodníkov, ale tiež tlak spotrebiteľov.

Takisto treba rast cien (infláciu) vnímať ako jav, ktorý je prítomný v každej ekonomike a nemá žiaden priamy súvis so zmenou meny. Ceny v roku 2009 budú určite o niečo vyššie než ceny v roku 2008, čo by však rovnako objektívne nastalo, aj keby zostala v platnosti koruna.

Rozdiel medzi skutočnou a vnímanou infláciou v eurozóne

Zdroj: Európska komisia.

Čo bude chrániť spotrebiteľov pred zvyšovaním cien?

- **Dvojité cenovky v obchodoch** počas približne 1,5 roka (približne pol roka pred a 1 rok po zavedení eura). Takto si spotrebiteľia môžu kontrolovať, či obchodníci správne prepočítavajú ceny. Ľudia si takto tiež skôr a ľahšie zvyknú na nové ceny v eurách.
- **Dvojité výpisy z účtov, výplatné pásky a faktúry.** Podobne ako dvojité zobrazovanie cien pomôžu občanom kontrolovať správnosť prepočtu na euro.
- **Monitorovanie a kontrola,** ktoré budú zabezpečovať predovšetkým Slovenská obchodná inšpekcia a Ministerstvo hospodárstva SR.
- **Viac informácií o vývoji inflácie.** Štatistický úrad bude v období po zavedení eura častejšie sledovať cenový vývoj a zverejňovať údaje o inflácii každých 10 dní.
- **Etický kódex pre zavedenie eura,** kde sa hlavne podnikatelia zaväzujú nezneužiť zmenu meny na neodôvodnené zvýšenie cien.
- **Štát zaokrúhli v prospech občana.** Pri platbách medzi štátom a občanom sa nové hodnoty určia výhodnejšie pre občanov – dane a poplatky sa zaokrúhlia nadol a dôchodky, dávky a pod. nahor.

Konkurencia na trhu a informovanosť spotrebiteľov sú účinnejšie než akékoľvek administratívne opatrenia. Inými slovami, keďže spotrebiteľia si môžu sami vybrať u ktorého obchodníka nakúpia, mali by vyhľadávať a uprednostniť tých, ktorí so zmenou meny nezvýšili ceny.

Čo by mali urobiť obchodníci a podnikateľské subjekty?

Všetkým podnikateľom a obchodníkom odporúčame začať sa pripravovať na zmenu meny systematicky a včas. Skoré a dobre premyslené prípravy budú v konečnom dôsledku lacnejšie a jednoduchšie. Hoci väčšine hlavne menších podnikov bude na prípravu stačiť menej ako rok, niektoré veľké podniky alebo obchody by sa mali začať aktívne pripravovať už teraz. Na euro je dobré myslieť už dnes najmä pri nákupe nového softvéru. S dodávateľmi softvéru je vhodné sa vopred dohodnúť, aby nové produkty ľahko umožňovali prechod na euro. Podobne pri nákupe napr. nových registračných pokladníc odporúčame podnikateľom, aby sa uistili, že sú vhodné na duálne zobrazovanie cien.

Podniky by mali myslieť aj na konverziu existujúcich informačných systémov na euro, hlavne pri účtovníctve, fakturácii, bezhotovostnom platobnom styku, personalistike a mzdách, či databázach. Prechod na euro si vyžiada tiež potrebu vzdelávania zamestnancov a zmeny v informovaní zákazníkov. Podnikom sa odporúča vykonať analýzu dopadov a potrieb v súvislosti so zavedením eura (euroaudit) a následne vypracovať implementačný plán prechodu na euro. Na realizáciu plánu sa odporúča vyčleniť zdroje a projektový tím, ktorý bude riadiť plynulý prechod na spoločnú menu.

Obchodníci sa musia pripraviť na duálne zobrazovanie cien, ktoré začne 30 dní po stanovení konverzného kurzu. Tiež si treba vopred vo svojej banke zabezpečiť dostatok eurovej hotovosti a pripraviť sa na duálny obeh od 1. januára 2009 do 16. januára 2009, keď budú musieť akceptovať platby v korunách aj v eurách. Takisto by mali myslieť na úpravy registračných pokladníc.

Kde a kedy sa dozvieme viac?

Už o niekoľko mesiacov sa na Slovensku začne rozsiahla celonárodná informačná kampaň o zavedení eura, aby sa všetci občania mohli na túto zmenu dostatočne pripraviť a aby v tejto súvislosti nikomu nevznikli zbytočné ťažkosti.

Hlavná časť informačnej kampane sa uskutoční v druhom polroku 2008. Niektoré informačné aktivity budú pokračovať aj v prvých mesiacoch roku 2009.

Informačná kampaň bude zahŕňať všetky vekové skupiny. Osobitný dôraz sa bude klásť na to, aby sa informácie o novej mene dostali aj k sociálne citlivým skupinám, osamelo žijúcim, postihnutým, seniorom a národnostným menšinám.

Súčasťou kampane bude bezplatná informačná linka, osobitná internetová stránka, eurokalkulačka a tlačený informačný materiál pre každú domácnosť, publicistické relácie v rozhlase a televízii, ako aj reklamné spoty, billboardy a množstvo informačných podujatí.

Už v tejto chvíli môžu občania získať informácie o novej mene na týchto internetových stránkach:

Splnomocnenec vlády SR pre zavedenie eura: <http://www.euro.gov.sk>

Stránka Národnej banky Slovenska venovaná euru: <http://www.euromena.sk>

Ministerstvo financií Slovenskej republiky: <http://www.finance.gov.sk/>

Európska centrálna banka: <http://www.ecb.int/bc/euro/html/index.sk.html>

Európska komisia: http://www.ec.europa.eu/economy_finance/euro/our_currency_en.htm

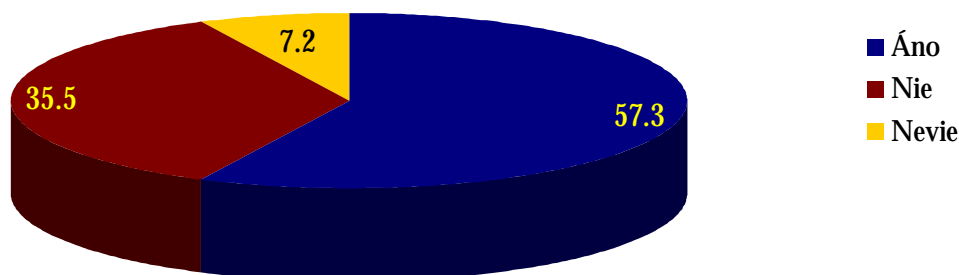
Eurobarometer: http://ec.europa.eu/public_opinion/index_en.htm

Čo si myslia obyvatelia o prijatí eura?

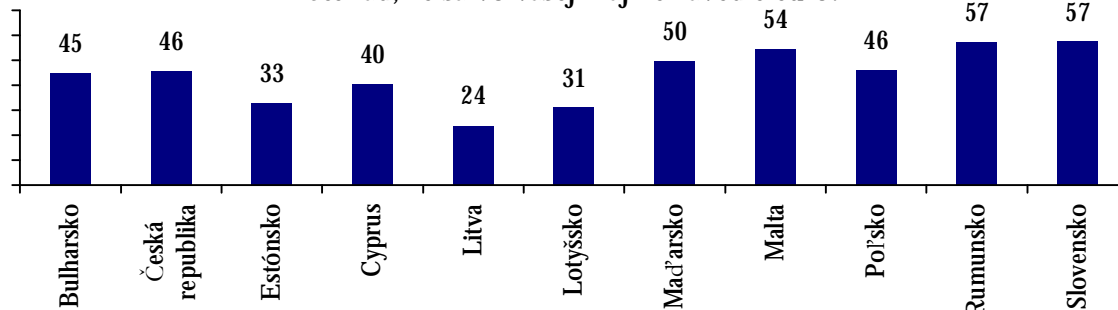
Z prieskumu Európskej komisie z apríla 2007 (Eurobarometer) vyplýva, že spomedzi jedenástich nových krajín Európskej únie patria občania Slovenskej republiky medzi najväčších eurooptimistov. Viac ako 57 % obyvateľov Slovenska uvíta zavedenie eura na Slovensku. Podpora pre euro podľa Eurobarometra je najvyššia od roku 2004, keď sa začali robiť zisťovania.

Ste rád, že sa na Slovensku zavedie euro?

Zdroj: Eurobarometer.

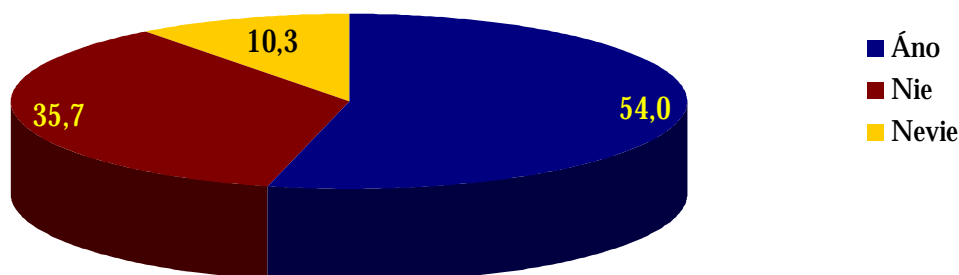
Ste rád, že sa vo vašej krajine zavedie euro?

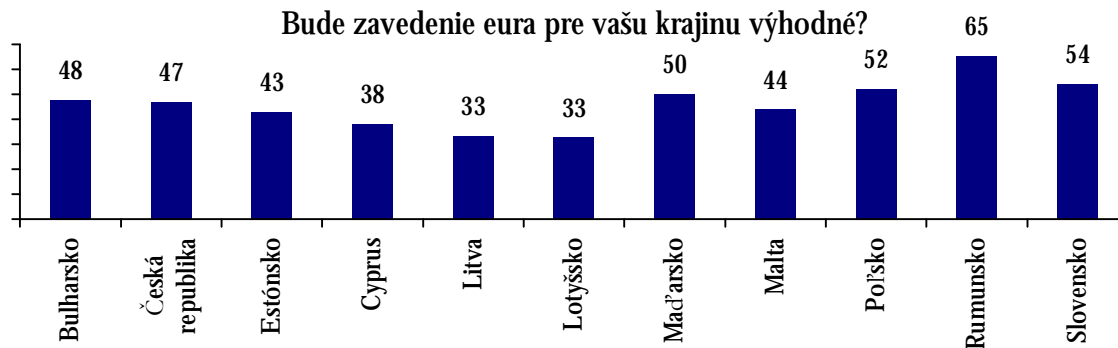
Zdroj: Eurobarometer. Pozn.: Súčet odpovedí *určite áno* a *skôr áno*.

Až 54 % obyvateľov Slovenska si myslí, že zavedenie eura bude pre Slovensko výhodné. V tomto je medzi 11 novými členmi EÚ, ktorí ešte nezaviedli euro, optimistickejšie iba Rumunsko.

Bude zavedenie eura pre Slovensko výhodné?

Zdroj: Eurobarometer.

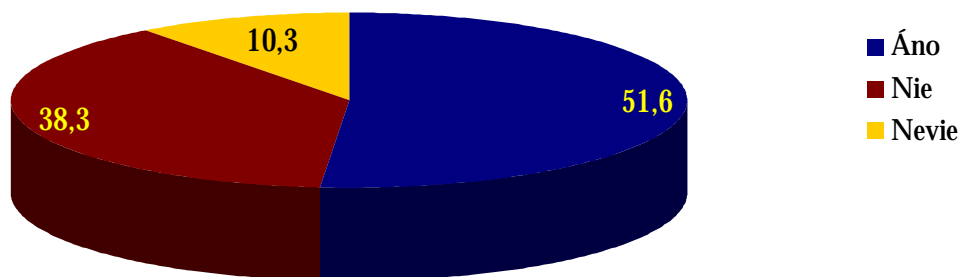

Zdroj: Eurobarometer.

Pozn.: Súčet odpovedí *určite áno* a *skôr áno*.

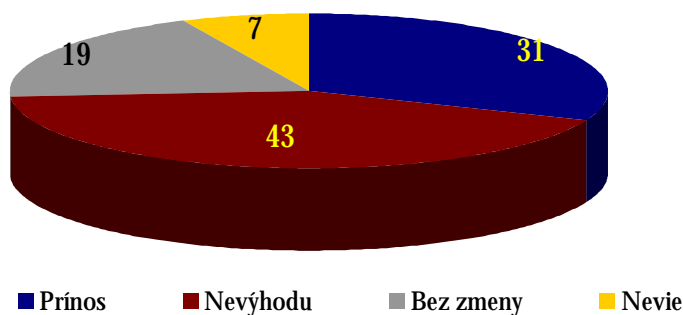
Z Eurobarometra tiež vyplýva, že väčšina obyvateľov Slovenska očakáva aj osobné prínosy zo zavedenia eura. V tomto aspekte Slovensko nasleduje za Rumunskom a Maltou. Opačný pohľad však ponúka prieskum Štatistického úradu SR, kde prevažuje presvedčenie o nevýhodnosti eura.

Bude zavedenie eura pre vás osobne výhodné?

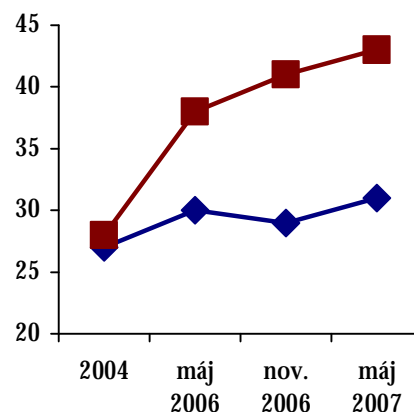

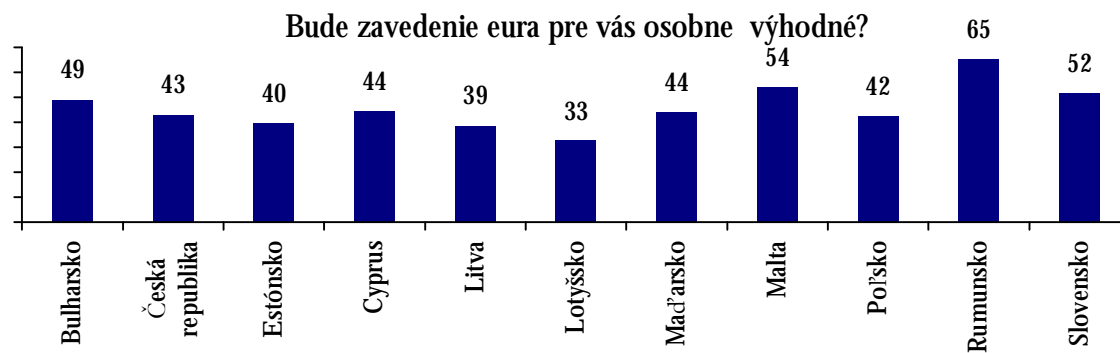
Zdroj: Eurobarometer.

Čo pre vás osobne bude znamenať zavedenie eura?

Zdroj: Štatistický úrad SR.

Zdroj: Eurobarometer.

Pozn.: Súčet odpovedí *určite áno* a *skôr áno*.

Výhľad splnenia maastrichtských kritérií

Pôvodné krajiny EÚ stanovili v roku 1992 štyri ekonomické kritériá na vstup do eurozóny. Podľa mesta, kde bola dohoda prijatá, sa tieto podmienky volajú maastrichtské kritériá.

Účelom Maastrichtských kritérií je zaistiť, aby bola ekonomika členského štátu dostatočne pripravená na prijatie jednotnej meny a aby nijako neohrozila stabilitu v existujúcich krajinách eurozóny. Tieto kritériá nezaručujú, že euro bude výhodné aj pre vstupujúci členský štát – to si musí každá krajina posúdiť sama.

Slovenská republika má v tejto chvíli veľmi dobré predpoklady na to, že všetky maastrichtské kritériá splní do konca tohto roka.

Splnenie maastrichtských kritérií bude hodnotiť v prvom štvrtroku 2008 Európska komisia a Európska centrálna banka, ktoré po splnení kritérií odporučia prijatie Slovenska do eurozóny.

Plnenie maastrichtských kritérií

		2005	2006	júl 2007	2007	2008
fiškálne kritérium (% HDP)	verejný deficit	2,8	3,4		2,9	2,3
		splnené			splnené	
	verejný dlh	34,5	30,7		31,8	31,0
		splnené				
	miera inflácie (HICP)	2,8	4,3 %	2,7 %	1,7 %	1,9 %
		splnené				
	dlhodobá úroková miera	3,5	4,4	4,5 %	4,4 %	4,4 %
		splnené				
	nominálny výmenný kurz	účasť v ERM II od 28.11.2005		účasť v ERM II, revalvácia parity 19.3.2007		
		splnené				

Zdroj: NBS, MF SR, Eurostat.